

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

ในประเทศแถบอินโดจีนทั้งหมด สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเป็นประเทศที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประเทศไทยมากที่สุด ทั้งในฐานะประเทศเพื่อนบ้านที่มีเขตแดนติดต่อกัน ความคล้ายคลึงทางด้านภาษาและวัฒนธรรม รวมทั้งความสัมพันธ์ทางด้านประวัติศาสตร์ นักวิชาการหลายท่านเชื่อว่าไทย-ลาวเป็นเผ่าพันธุ์ร่วมบรรพบุรุษเดียวกันดังมีคำกล่าวที่ว่าไทย-ลาวเป็น "บ้านพี่เมืองน้อง" โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยเคยเป็นส่วนหนึ่งของ "อาณาจักรล้านช้าง" ชื่อเรียกดินแดนลาวในยุคอดีต จนกระทั่งสมัยธนบุรี ดินแดนแถบภาคอีสานจึงได้ตกมาเป็นประเทศราชของไทยและถูกผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทยจนปัจจุบันนี้ ด้วยเหตุนี้จึงนับว่าลาวและภาคอีสานของไทยมีความสัมพันธ์กัน ทั้งทางด้านชาติพันธุ์ ประวัติศาสตร์ รวมทั้งศิลปวัฒนธรรมเพราะแท้จริงชาวลาวและชาวอีสานก็คือเผ่าพันธุ์เดียวกันแต่เนื่องจากการแบ่งแยกอาณาเขตด้วยเหตุผลทางการเมืองจึงทำให้ความสัมพันธ์ของวรรณกรรมล้านช้างและวรรณกรรมอีสานลดลงและเปลี่ยนแปลงไปบ้าง อย่างไรก็ตาม ประชาชนทั้งสองฝั่งโขงยังคงมีวิถีชีวิต จารีต ประเพณี ตลอดจนศิลปวัฒนธรรมในลักษณะที่คล้ายคลึงและมีลักษณะร่วมกันอยู่มาก

ในอดีต "อาณาจักรล้านช้าง" (พุทธศตวรรษที่ 19 - 23) เป็นอาณาจักรที่มีความเจริญรุ่งเรืองมาก มีอาณาเขตกว้างใหญ่ไพศาลโดยเฉพาะในสมัยของพระเจ้าฟ้างุ้ม (พ.ศ. 1896-พ.ศ. 1915) นั้น "ทิศตะวันออกและทิศเหนือติดกับแดนกรุงศรีอยุธยา นับตั้งแต่ทิวเขาตองพระยาไฟไปจนถึงเมืองนครไทย ทิศปัจฉิมติดกับแดนประเทศล้านน่านับตั้งแต่เมืองผาไต่ลงมา ทางทิศอุดรติดกับประเทศจีนนับตั้งแต่เมืองนูนใต้ นูนเหนือลงมา"¹ นอกจากนั้นทางด้านศิลปวัฒนธรรมก็มีความเจริญรุ่งเรืองเป็นอย่างสูงเช่นกัน โดยเฉพาะด้านวรรณกรรม อาณาจักรล้านช้างเป็นบ่อเกิดวรรณกรรมที่มีคุณค่าหลายเรื่องด้วยกัน เช่น *ท้าวฮุ่งหรือท้าวจ้อง* *สินไซ* และ *กาละเกด* เป็นต้น วรรณกรรมประเภทหนึ่งที่น่าสนใจก็คือนิทานพื้นเมืองซึ่งเป็นผลผลิตที่มีมาแต่ยุคโบราณกาลโดยชาวบ้านลามีญชนผู้เป็นมวลชนกลุ่มใหญ่ที่สุดในประเทศลาวได้สร้างสรรคจินตนาการและถ่าย

¹ สิลลา วีรวงศ์, *ประวัติศาสตร์ลาว*, แปลโดย สมหมาย เปรมจิตต์, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน, 2539), หน้า

ทอดเผยแพร่นิทานจากที่หนึ่งสู่ที่หนึ่งและจากกลุ่มหนึ่งสู่อีกกลุ่มหนึ่ง ดังนั้นนิทานพื้นเมืองเหล่านี้จึง น่าจะแสดงถึงลักษณะเฉพาะตัวอันโดดเด่นและเป็นตัวแทนสะท้อนภาพสังคม ชนบทรรมนิยม ประเพณี ทัศนคติ ความเชื่อ และค่านิยมของชาวลาวได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้นิทานพื้นเมือง ลาวยังน่าสนใจในแง่ที่แม้ลาวจะเคยผ่านช่วงระยะเวลาทางประวัติศาสตร์ที่ขมขื่นทุกขระทมมา เป็นระยะเวลาชานาน ไม่ว่าจะเป็นการตกเป็นเมืองขึ้นของประเทศต่าง ๆ รวมเวลาชานานถึง 197 ปี รวมทั้งการตกอยู่ภายใต้การปกครองระบอบสังคมนิยมอันทำให้บรรยากาศภายในประเทศไม่ค่อย มีอิสระเสรีนัก แต่ชาวลาวก็ยังคงยึดมั่นอยู่ในวัฒนธรรม ประเพณีของตน ดังจะเห็นได้จากการ แต่งกายที่ปัจจุบันแม่หญิงลาวยังคงนุ่งซิ่นกันอยู่ทั่วไป รวมทั้งการใช้ผ้าซิ่นเป็นเครื่องแบบในสถาน ศึกษาและสถานที่ราชการอีกด้วย นิทานพื้นเมืองก็เช่นกันยังคงเป็นเรื่องที่นิยมเล่า นิยมฟังในหมู่ ชาวลาวทั่วประเทศ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษานิทานพื้นเมืองลาวเพื่อที่จะได้เข้าใจวัฒนธรรม ลาวให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ในการศึกษาวิเคราะห์นิทานพื้นเมืองลาวผู้วิจัยได้เลือกใช้ *ดัชนีอนุภาคนิทานพื้นเมือง (Motif Index of Folk Literature)* ของ สตีธ ธอมป์สัน (Stith Thompson) ซึ่งเป็นหนังสือที่รวบรวมอนุภาคของนิทานพื้นเมืองจากภูมิภาคต่าง ๆ เกือบทั่วโลกเป็นหลักในการพิจารณาอนุภาคของ นิทานพื้นเมืองลาวเพื่อวิเคราะห์ลักษณะเด่นของนิทานพื้นเมืองลาวและความสัมพันธ์กับสภาพ สังคมลาว

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปัจจุบันนี้มีสถาบันต่าง ๆ และนักวิชาการเป็นจำนวนมากให้ความสนใจศึกษาวิจัยนิทาน พื้นเมืองอีสานล้านช้างแต่โดยมากผู้วิจัยจะศึกษาในฐานะที่เป็นวรรณกรรมไทยถิ่นอีสาน แง่มุมใน การศึกษามีหลายประการด้วยกันไม่ว่าจะเป็นการศึกษาด้านประวัติที่มาและความแพร่หลายของ นิทาน ศึกษาด้านวรรณศิลป์ ได้แก่ โครงเรื่อง แก่นเรื่อง ตัวละคร แนวคิด และศึกษาด้านสังคม วัฒนธรรม เช่น ภาพสะท้อนทางสังคม โลกทัศน์ ค่านิยม จริยศาสตร์ รวมทั้งศึกษาบทบาทและ หน้าที่ของนิทานเรื่องนั้น ๆ ต่อสังคมด้วย งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่มีเนื้อหาดังกล่าวเท่าที่รวบรวม ได้ มีดังนี้

วรรณคดีอีสาน : สังข์ศิลป์ชัย ของ ประคอง เจริญจิตรกรรม วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518. ศึกษาวรรณคดีอีสานเรื่อง สังข์ศิลป์ชัยในด้าน

เนื้อหา ตัวละคร วิธีแต่ง รูปแบบคำประพันธ์ การใช้ภาษา จินตนาการ ตลอดจนศึกษาแนวคิดด้าน ประเพณีและสังคมในวรรณคดีเรื่องดังกล่าว

การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องกาหะเกษ ของ สุนันท์ ศาสตราวหา วิทยานิพนธ์ อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. ศึกษาวรรณคดีอีสานเรื่องกาหะเกษ ในด้านแก่นเรื่อง ประเภทของเรื่อง ลักษณะตัวละคร คุณค่าทางวรรณศิลป์ การสะท้อนวิถีชีวิตของ ชาวอีสาน รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องกาหะเกษฉบับของภาคอีสาน กับวรรณคดีเรื่อง กาหะเกษฉบับอื่นๆ อีกด้วย

เสียวสวาด : การศึกษาเชิงวิเคราะห์ของ ระวีวรรณ อินทร์น้อม วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2524. ศึกษาวรรณคดีเรื่อง เสียวสวาด ฉบับโบราณที่ได้มาจากจังหวัดสุรินทร์ ในด้านอักษร อักษรวิธี ลักษณะการประพันธ์ ลักษณะคำประพันธ์ แก่นเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละคร จาก ประเมินคุณค่าวรรณคดีเรื่องเสียวสวาดทั้งในด้านถ้อยคำ สำนวน ความไพเราะ ความสมจริง ความคิดสร้างสรรค์ และคุณค่าเชิงศีลธรรมและสติปัญญา

วิเคราะห์วรรณกรรมกลอนอ่านประเภทนิทานของอีสาน ของ แจ่มจันทร์ สุวรรณรงค์ วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. ศึกษา วรรณคดีกลอนอ่านประเภทนิทานของอีสาน 5 เรื่อง ได้แก่ พญาคนาก ท้าวเต่าคำ ท้าวสิงคะโต ท้าวกำกาดำ และท้าวหมาหุย ในด้านศิลปะการประพันธ์ แก่นเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละคร ค่านิยม ความเชื่อ และประเพณี

ท้าวยีควายเงิน : การศึกษาเชิงวิเคราะห์ของ ดนุพล ไชยสินธุ์ วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร บัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2527. ศึกษาวรรณคดีเรื่อง ท้าวยีควายเงิน ที่ได้มาจากจังหวัดเลย จำนวน 3 ฉบับ ในด้านตัวอักษรและอักษรวิธี ศึกษาอัตลักษณ์ ธรรมเนียมนิยมในการแต่ง โครง เรื่อง เนื้อเรื่อง แก่นเรื่อง ตัวละคร และสัญลักษณ์ นอกจากนั้นยังศึกษาสังคมและวัฒนธรรมใน วรรณคดีเรื่องท้าวยีควายเงินอีกด้วย

การศึกษาเชิงพิจารณาวรรณกรรมอีสานเรื่องหน้าผากไถลกะตัน ของ พรรณี วันเพ็ชร วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2527. ศึกษาวรรณคดีอีสานเรื่อง หน้าผากไถลกะตัน ในด้านตัวอักษรและอักษรวิธี ลักษณะคำประพันธ์ ตัวละคร จาก ศิลปะการใช้ ภาษา ประเมินคุณค่าวรรณคดีเรื่องดังกล่าวในแง่วรรณศิลป์ และศึกษาในแง่สังคมและวัฒนธรรม

การศึกษาเชิงวิเคราะห์วรรณกรรมเรื่องขุนบรม ของ ยวรี อภิรักษ์ภูสิทธิ์ วิทยานิพนธ์
อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. ศึกษาวรรณคดีเรื่อง ขุนบรม จำนวน
ร้อยกรองฉบับที่เก็บรักษาไว้ในหอสมุดแห่งชาติในด้านแนวคิด ได้แก่ แนวคิดเรื่องโลกและจักรวาล
และแนวคิดเรื่องบทบาทหน้าที่ของบุคคล ศึกษาในด้านภาษาและศิลปะการประพันธ์

ความคิดเกี่ยวกับอำนาจในวรรณกรรมนิทานอีสาน ของ ณรงค์ดี ธีระวงษ์
วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. ศึกษาว่าวรรณคดีนิทาน
อีสานปรากฏแนวคิดเกี่ยวกับอำนาจอย่างไร

การศึกษาคุณค่าวรรณกรรมอีสานเรื่องเสี้ยวสวาสดีของ นางลักษณีย์ ขุนทวี
วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2529. ศึกษา
วรรณคดีอีสานเรื่อง เสี้ยวสวาสดี จำนวนขุนพรหมประศาสน์ ในด้านบ่อเกิดและที่มาของเรื่อง ต้น
ฉบับ ผู้แต่ง เนื้อเรื่อง ลักษณะคำประพันธ์ ศิลปะการประพันธ์ แนวคิด โลกทัศน์ ค่านิยม ความ
เชื่อ ประเพณีและวัฒนธรรม และศึกษาบทบาทของวรรณคดีเรื่องเสี้ยวสวาสดีที่มีต่อสังคมอีสาน

การศึกษาเชิงวิเคราะห์วรรณกรรมลาวเรื่อง : ไก่แก้ว ของ ยุพิน สุวรรณฤทธิ์
วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2529. ศึกษาวรรณคดีลาวเรื่อง ไก่
แก้ว ฉบับจารด้วยอักษรไทยน้อยซึ่งได้มาจากนายเกิด มิ่งสงค์ ในด้านอักษรและอักขรวิธี ที่มาของ
เรื่อง เนื้อเรื่อง ธรรมเนียมนิยมในการแต่งลักษณะคำประพันธ์ แก่นของเรื่อง โครงเรื่อง จาก ตัว
ละคร กลวิธีการดำเนินเรื่อง ศิลปะการประพันธ์ นอกจากนั้นยังศึกษาภาพสะท้อนทางสังคมและ
วัฒนธรรมในวรรณคดีเรื่องดังกล่าว

การศึกษาเชิงวิเคราะห์วรรณกรรมลาวเรื่องห้องค้อกุ่ม ของ พิสูจน์ ใจเที่ยงกุล
วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2530. ศึกษาวรรณคดีลาวเรื่อง ห้อง
ค้อกุ่ม จารด้วยอักษรไทยน้อย จำนวน 1 ผูก ในด้านอักษรและอักขรวิธี ศึกษาความเป็นมา
ลักษณะของเรื่อง จุดมุ่งหมายในการแต่ง

ศาสนาชาวบ้านในวรรณกรรมนิทานพื้นบ้านอีสาน ของ กุสุมา ชัยวินิตย์ วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531. ศึกษาวรรณคดี
นิทานพื้นบ้านอีสานจำนวน 8 เรื่อง คือ ทำซุงหรือทำวจีง ขุนบรม ขุนทิง พญาคันคาก หน้าผาก
ไกลกะตัน ผาแดงนางไอ่ รูดนางอี้ว กำพรัมน้อย โดยมุ่งศึกษาอิทธิพลของศาสนาชาวบ้านที่มี

ต่อวรรณคดีที่ศึกษาในด้านโครงเรื่อง แนวคิด ตัวละคร ศึกษาอิทธิพลของวรรณคดีที่ศึกษาต่อการเผยแพร่ความคิด ความเชื่อ การเผยแพร่ปรัชญา การสะท้อนภาพความขัดแย้ง หรือความกลมกลืนทางศาสนา

การวิเคราะห์เรื่องอุณางอ้ว ส่วนวนทองถิ่นอีสาน ของ คณิงชัย วิริยะสุนทร วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2532. ศึกษาวรรณคดีเรื่องอุณางอ้วต้นฉบับโบราณจากวัดบ้านก่อเอ้ อำเภอเขื่อง จังหวัดอุบลราชธานี ด้านตัวอักษรและอักขรวิธี โครงเรื่อง แก่นเรื่อง จาก ตัวละคร กลวิธีการแต่ง รสทางวรรณคดี รวมทั้งศึกษาในด้านประเพณีและวัฒนธรรม

ส่วนงานวิจัยที่ใช้หลักเกณฑ์การจัดดัชนีอนุภาคนิทานพื้นเมืองตามหลักเกณฑ์ของ สติธ ธอมป์สัน เท่าที่รวบรวมได้มีดังนี้

การศึกษานิทานชาวบ้าน ตำบลจอมพระ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ ของ ยุพดี จรรย์ยานนท์ วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. ศึกษานิทานพื้นบ้านซึ่งรวบรวมจากวิทยากรชาวตำบลจอมพระ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ จำแนกประเภทนิทานตามระบบตรชนีสารัตถะของ สติธ ธอมป์สัน วิเคราะห์ชีวิตความเป็นอยู่ ความเชื่อ และค่านิยมของสังคมชาวจอมพระที่ปรากฏในนิทานที่รวบรวมได้ ศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ของตัวละครที่อยู่ในนิทานกับชีวิตความเป็นอยู่ของชาวจอมพระในปัจจุบัน

การศึกษาเชิงวิเคราะห์แบบเรื่องและอนุภาคในปัญญาสาตก ของ เอื้อนทิพย์ พิระเสถียร วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. ศึกษาวิเคราะห์แบบเรื่องและอนุภาคในปัญญาสาตกฉบับหอสมุดแห่งชาติ จำนวน 61 เรื่อง เปรียบเทียบแบบเรื่องกับดัชนีแบบเรื่องนิทานพื้นเมือง และเปรียบเทียบอนุภาคกับดัชนีอนุภาคนิทานพื้นเมือง

แม้จะมีการศึกษาวรรณกรรมอีสานด้านข้างมาเป็นระยะเวลาอันนานและมีจำนวนหลายเรื่องแล้วแต่โดยมากจะเป็นการศึกษาวรรณกรรมเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงเรื่องเดียว และมักเป็นวรรณกรรมที่ได้รับการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรแล้ว ส่วนการศึกษานิทานพื้นเมืองลาวจำนวนหลายเรื่องเพื่อชี้ให้เห็นภาพรวมยังมีไม่มากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ศึกษานิทานโดยใช้หลักเกณฑ์การจัดดัชนีอนุภาคนิทานพื้นเมืองของ สติธ ธอมป์สัน นับว่ามีน้อยมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษานิทานพื้นเมืองลาวโดยใช้หลักเกณฑ์ของ สติธ ธอมป์สัน เพื่อค้นหาข้อสรุปเกี่ยวกับ

ลักษณะเด่นของนิทานพื้นเมืองลาว และความสัมพันธ์ของนิทานดังกล่าวต่อสภาพสังคมลาวอันเป็นการศึกษาวรรณกรรมเชิงเปรียบเทียบแบบหนึ่ง

1.3 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อรวบรวมและจำแนกประเภทนิทานพื้นเมืองลาวจากข้อมูลภาษาลาวที่ตีพิมพ์ในคอลัมน์ นิทานพื้นเมือง วารสาร *วรรณศิลป์ (วัณบะฮิบ)* ระหว่างปี พ.ศ. 2522 ถึง พ.ศ. 2540 และหนังสือที่ตีพิมพ์รวมเป็นเล่ม
2. เพื่อวิเคราะห์อนุภาค (Motif) ในนิทานพื้นเมืองลาวตามหลักเกณฑ์ของ *สตีธ ธอมป์สัน*
3. เพื่อวิเคราะห์ลักษณะเด่นของนิทานพื้นเมืองลาวและความสัมพันธ์ที่มีต่อสังคมลาว

1.4 สมมุติฐาน

1. นิทานพื้นเมืองลาวสามารถจำแนกได้เป็น 5 ประเภท คือ นิทานปรัมปรา ตำนาน นิทานมหัศจรรย์ นิทานตลกขำขัน และนิทานสัตว์
2. หลักเกณฑ์ใน *ดัชนีอนุภาคนิทานพื้นเมือง (Motif-Index of Folk Literature)* ของ *สตีธ ธอมป์สัน (Stith Thompson)* สามารถนำมาใช้วิเคราะห์นิทานพื้นเมืองลาวได้ ซึ่งจะชี้ให้เห็นว่านิทานพื้นเมืองลาวมีทั้งลักษณะที่เป็นสากลและลักษณะเด่นอันเป็นเอกลักษณ์ซึ่งสัมพันธ์กับสภาพสังคมลาว

1.5 ขอบเขตของการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษานิทานพื้นเมืองลาวจำนวน 158 เรื่องจากข้อมูลภาษาลาวซึ่งมีการรวบรวมเป็นลายลักษณ์อักษรตีพิมพ์เผยแพร่ในคอลัมน์ *นิทานพื้นเมือง วารสารวรรณศิลป์* ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (พฤศจิกายน 2522) - ปีที่ 18 ฉบับที่ 9 (กันยายน 2540) และหนังสือรวมนิทานพื้นเมืองภาษาลาวอื่น ๆ รวม 8 เล่ม ดังต่อไปนี้

1. *รวมนิทานกวดสอบ นางน้อยในดวงเดือน* โดย บุญชู ผันทะวิไล และคนอื่น ๆ
2. *นิทานปากเปล่าพื้นเมืองลาว* โดย ลำเวียง อินทะหมอน.
3. *นิทานพื้นเมืองลาว* โดย *วารสารวรรณศิลป์*
4. - 5. *นิทานพื้นเมืองลาว เล่ม 1-2* โดย สถาบันวิทยาศาสตร์สังคมแห่งชาติ

6. นิทานเสี้ยวสรวาด โดย หุมพัน รัตตะนะวง.
7. นิทานพื้นเมืองลาว ลาว-ฝรั่ง โดย ศูนย์ฝรั่งเศส
8. รวมนิทานพื้นเมือง (เอกสารจัดสำเนา)

1.6 ขั้นตอนในการดำเนินการศึกษา

1. ศึกษาเอกสารที่กล่าวถึงประเทศลาวและวรรณกรรมลาว และศึกษาหลักเกณฑ์การจำแนกอนุภาค (Motif) ใน ดัชนีอนุภาคนิทานพื้นเมือง ของ สติธ ธอมบัสัน
2. เก็บรวบรวมนิทานพื้นเมืองลาวและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
3. จำแนกประเภทนิทานพื้นเมืองลาว โดยพิจารณาจากลักษณะเนื้อหา
4. จำแนกอนุภาคในนิทานพื้นเมืองลาวตามหลักเกณฑ์ของ สติธ ธอมบัสัน
5. วิเคราะห์ลักษณะอันเป็นสากล และลักษณะเด่นของนิทานพื้นเมืองลาว
6. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ทางด้านสภาพความเป็นอยู่ ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี และค่านิยมที่ปรากฏอยู่ในนิทานพื้นเมืองลาว
7. สรุปผลการวิจัย และนำเสนอรายงานการวิจัยเป็นรูปเล่ม

1.7 ข้อตกลงเบื้องต้น

อนุภาค (motif) หมายถึง องค์ประกอบสำคัญในนิทานที่มีความแปลกพิเศษไม่ธรรมดา
 นิทานปรัมปรา หมายถึง myth
 ตำนาน หมายถึง legend
 นิทานมหัศจรรย์ หมายถึง fairy tale
 นิทานตลกขำขัน หมายถึง jest
 นิทานสัตว์ หมายถึง animal tale

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้เข้าใจลักษณะของนิทานพื้นเมืองลาว อันจะเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์เปรียบเทียบ กับนิทานไทย และนิทานในภูมิภาคอื่นต่อไป
2. เพื่อเป็นแนวทางในการนำ หลักเกณฑ์ของ สติธ ธอมบัสัน ไปใช้ศึกษานิทานในภูมิภาคอื่นต่อไป